

Početna stranica>Pretraživanje pravnih stručnjaka>Vrste pravnih struka

Typy právnických profesí

Slovačka

Na tejto stránke sa uvádza prehľad právnických profesií na Slovensku.

Právnické profesie – úvod

Prokurátori

Organizácia

Prokuratúra Slovenskej republiky je nezávislým štátnym orgánom v čele s **generálnym prokurátorom**. Prokuratúra Slovenskej republiky v rámci svojej právomoci chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu.

Prokuratúra Slovenskej republiky má v štátnom rozpočte vlastnú samostatnú rozpočtovú kapitolu.

Postavenie a úlohu prokuratúry a generálneho prokurátora upravuje **Ústava Slovenskej republiky** (článok 149) a **zákon č. 153/2001 Z.z.** o prokuratúre, ktorý upravuje aj právomoci generálneho prokurátora a iných prokurátorov. Zákon upravuje aj organizáciu a riadenie prokuratúry. Postavenie, práva a povinnosti prokurátorov sú ustanovené v **zákone č. 154/2001 Z.z.** prokurátoroch a právnych čakaťoch prokuratúry.

Hierarchický systém

Plnenie úlohy **prokuratúry** ako orgánu ochrany práva si vyžaduje hierarchickú organizáciu. Umožňuje jednotné uplatňovanie zákonov a iných všeobecne záväzných predpisov, ako aj jednotné uplatňovanie trestnej politiky.

V rámci tohto hierarchického systému pôsobia prokurátori vo vzťahoch podriadenosti a nadriadenosti a všetci sú podriadení generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky.

Právomoci

Do pôsobnosti prokuratúry patrí:

trestné stíhanie osôb podozrivých zo spáchania trestných činov a dozor nad zachovávaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania v rozsahu podľa osobitného zákona a v prípravnom konaní,

dozor nad zachovávaním zákonnosti v miestach/podmienkach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu,

uplatňovanie svojich oprávnení v konaní pred súdmi,

zastupovanie štátu v konaní pred súdmi, ak tak ustanovuje osobitný zákon,

dozor nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy v rozsahu ustanovenom zákonom,

uplatňovanie svojich oprávnení v oblasti medzinárodnej spolupráce v rozsahu ustanovenom osobitnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami vyhlásenými spôsobom ustanoveným zákonom a právne záväznými aktmi Európskej únie,

podieľanie sa na príprave a realizácii preventívnych opatrení zameraných na predchádzanie porušovaniu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov,

podieľanie sa na odstraňovaní príčin a podmienok trestnej činnosti, na prevencii a na potláčaní kriminality,

podieľanie sa na tvorbe právnych predpisov (účasť na legislatívnom procese),

plnenie ďalších úloh, ak tak ustanovuje osobitný zákon/akt alebo medzinárodná zmluva vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

Úlohy

Generálny prokurátor a jednotliví prokurátori vykonávajú všetky úlohy, ktoré patria do pôsobnosti prokuratúry a pri vykonávaní svojich úloh a povinností využívajú všetky prostriedky ustanovené zákonom. Sú povinní:

uplatňovať (podľa najlepšieho vedomia a svedomia) Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony, medzinárodné zmluvy vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy,

rešpektovať a chrániť ľudskú dôstojnosť, základné ľudské práva a slobody a vyvarovať sa akejkoľvek diskriminácie,

chrániť verejný záujem,

postupovať iniciatívne, spravodlivo, nestranne a bez prietahov.

Hierarchia

Organizačný systém prokuratúry Slovenskej republiky tvoria tieto **orgány**:

Generálna prokuratúra je najvyšším orgánom a stojí na čele sústavy prokuratúry. Súčasťou generálnej prokuratúry sú tieto orgány:

úrad špeciálnej prokuratúry zriadený na odhaľovanie a stíhanie prípadov korupcie a organizovaného zločinu,

krajské prokuratúry (8), ktoré sú nadradené okresným prokuratúram v ich kraji a

okresné prokuratúry (55) .

Ústredie generálnej prokuratúry sídli v Bratislave.

Sídla a **územné obvody** nižšie postavených prokuratúr zodpovedajú sídlam a okresom príslušných súdov. Sídla a územná príslušnosť však nezodpovedajú správne územnému rozdeleniu krajiny.

Prokurátor vykonáva svoje povinnosti v rámci **služobného pomeru**, ktorý vznikne vymenovaním prokurátora. Prokurátora vymenúva do **funkcie prokurátora bez časového obmedzenia** generálny prokurátor. Prokurátor pri prijímaní tejto funkcie musí zložiť sľub bez výhrady.

Kvalifikácie

Do funkcie prokurátora možno vymenovať len **štátneho občana Slovenskej republiky**, ktorý spĺňa tieto **podmienky**:

v deň vymenovania musí dosiahnuť vek najmenej 25 rokov,

musí mať vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo na právnickej fakulte vysokej školy v Slovenskej republike alebo má uznaný doklad o vysokoškolskom právnickom vzdelaní druhého stupňa vydaný zahraničnou vysokou školou; ak získal vysokoškolské vzdelanie najprv v prvom stupni a následne v druhom stupni, vyžaduje sa, aby v oboch stupňoch získal vzdelanie v odbore právo,

musí mať spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu a byť zdravotne spôsobilý na výkon funkcie prokurátora,

musí byť bezúhonný a jeho morálne vlastnosti musia dávať záruku, že funkciu prokurátora bude riadne vykonávať,

musí ovládať štátny jazyk,

musí mať trvalý pobyt na území Slovenskej republiky,

nesmie byť členom politickej strany ani politického hnutia,

musí mať zloženú prokurátorskú skúšku,

úspešne absolvoval výberové konanie, ak zákon neustanovuje inak,

musí súhlasiť s vymenovaním do funkcie prokurátora na určenú prokuratúru a súhlas musí mať písomnú formu.

Na **prokurátorskú skúšku** sa môže zapísať len **právny čakatel**. Právni čakatelia sa na voľné miesta prijímajú na základe výberového konania.

Za prokurátorskú skúšku podľa tohto zákona sa považuje aj **odborná justičná skúška, advokátska skúška a notárska skúška**.

Povýšenie do funkcie vedúceho prokurátora alebo vyššej funkcie je možné len na základe **výberového konania a po predchádzajúcom vyjadrení rady prokurátorov**.

Dočasné pridelenie prokurátora na výkon funkcie na inú prokuratúru je možné len s jeho súhlasom. Bez súhlasu prokurátora možno prokurátora dočasne prideliť na výkon funkcie na inú prokuratúru najdlhšie na 60 služobných dní v kalendárnom roku, ak je to potrebné na zabezpečenie riadneho plnenia úloh tejto prokuratúry.

Prokurátora možno preložiť na inú prokuratúru, len ak s preložením súhlasí alebo o preloženie sám požiada alebo ak mu bolo uložené disciplinárne opatrenie o takomto preložení.

Generálny prokurátor môže prokurátorovi, ktorý je trestne stíhaný pre úmyselný trestný čin alebo pre trestný čin spáchaný z nebanlivosti v súvislosti s výkonom funkcie prokurátora alebo proti ktorému sa vedie disciplinárne konanie pre skutok, za ktorý môže byť zbavený funkcie prokurátora, **pozastaviť** výkon jeho funkcie.

Služobný pomer prokurátora môže **zaniknúť** len z dôvodov ustanovených zákonom.

Úlohy a povinnosti

Dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor. Pri výkone tohto dozoru je prokurátor oprávnený:

dávať záväzné pokyny polícii pred začatím trestného stíhania, počas vyšetrovania a skráteného vyšetrovania a určovať lehoty na vybavenie vecí, každý pokyn musí byť uvedený v príslušnom spise,

vyžadovať spisy, dokumenty, materiály a správy o stave policajného vyšetrovania po začatí stíhania s cieľom zistiť, či polícia včas začala trestné stíhanie a riadne v ňom postupuje,

zúčastňovať sa na úkonoch polície, vykonáva jednotlivé vyšetrovacie úkony alebo celé vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie, vydáva rozhodnutia v ktorejkoľvek veci, pritom prokurátor postupuje podľa zákona, proti rozhodnutiu prokurátora je prípustná sťažnosť rovnako ako proti rozhodnutiu policajta, vrátiť veci polícii s pokynmi na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania, určovať lehotu na ich doplnenie, o vrátení vecí informuje obvinenú osobu aj poškodenú osobu,

zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia polície a nahradiť ich vlastnými rozhodnutiami, prokurátor môže rozhodnúť o prerušení trestného stíhania alebo o postúpení veci do 30 dní od ich doručenia, ak prokurátor nahrádza rozhodnutie polície vlastným rozhodnutím inak, než na podklade sťažnosti oprávnenej osoby, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť, rovnako ako proti rozhodnutiu policajta, prokurátor môže tiež nariadiť, aby sa vo veciach konalo vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie,

odňať vec policajtom a urobiť opatrenie, aby vec bola prikázaná inému policajtomu alebo policajtom,

urobiť opatrenie, aby vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie trestného činu príslušníka ozbrojeného bezpečnostného zboru vykonal vyšetrovateľ policajného zboru, pričom pred urobením opatrenia si prokurátor vyžiada stanovisko riaditeľa Úradu inšpekčnej služby; rovnako je prokurátor oprávnený postupovať aj pri vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní trestného činu colníka.

Len **prokurátor** je oprávnený:

podať obžalobu,

uzavrieť s obvineným dohodu o vine a treste a podať návrh súdu na jej schválenie,

prerušiť trestné stíhanie,

zastaviť trestné stíhanie alebo podmienene ho zastaviť,

schváliť zmier alebo vybavenie veci v predsúdnom konaní a zastaviť trestné stíhanie,

nariadiť zaistenie majetku obvineného a určiť, na ktoré prostriedky a veci sa toto zaistenie nevzťahuje, alebo zrušiť také zaistenie,

vykonať zaistenie nároku poškodeného na náhradu škody, zrušiť toto zaistenie, a to aj čiastočne, alebo vec z neho vyňať,

nariadiť exhumáciu mŕtvoly,

vyžiadať súhlas na trestné stíhanie alebo na podanie návrhu na vzatie do väzby osoby, v ktorej prípade je na taký úkon potrebný súhlas Národnej rady Slovenskej republiky, Súdnej rady Slovenskej republiky, ústavného súdu alebo Európskeho parlamentu,

navrhnuť súdu vzatie obvineného do väzby a predĺženie doby trvania väzby,

navrhnuť vyžiadanie obvineného z cudziny,

vykonať predbežné vyšetrovanie v konaní o vydanie do cudziny, ak zákon neustanovuje inak,

navrhnuť súdu na základe žiadosti príslušného cudzieho orgánu predbežné zaistenie majetku patriaceho osobe, proti ktorej sa vedie v cudzine trestné stíhanie alebo časti tohto majetku nachádzajúceho sa na území Slovenskej republiky.

Pri výkone **dozoru nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody**, alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená, prokurátor musí zabezpečiť, aby tieto osoby boli držané na týchto miestach iba na základe rozhodnutia súdu, alebo iného oprávneného orgánu a aby na týchto miestach boli dodržiavané zákony a ostatné všeobecne záväzné predpisy.

V civilnom procese je prokurátor oprávnený:

Podať návrh na začatie konania s cieľom:

uložiť ochrannú výchovu osobe, ktorá dovŕšila dvanásť rok svojho veku a je mladšia ako štrnásť rokov, ak spáchala trestný čin, za ktorý sa podľa trestného zákonníka dovoľuje uložiť trest odňatia slobody na doživotie,

určiť nezákonnosť štrajku alebo výluky,

určiť neplatnosť prevodu majetku štátu podľa zákona o preukázaní pôvodu finančných prostriedkov pri privatizácii, zákona o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby alebo zákona o správe majetku štátu,

preskúmať zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov v prípadoch, v ktorých sa nevyhovelo protestu prokurátora,

zrušiť nezákonné rozhodnutie obce, ak obec nezrušila svoje rozhodnutie na základe protestu prokurátora.

vstúpiť do všetkých civilných mimosporových konaní okrem konania o rozvod manželstva. Ak je s konaním o rozvod manželstva spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode, môže prokurátor vstúpiť do konania v tejto časti.:

V civilnom sporovom konaní môže prokurátor:

Podatť žalobu, ak ide o uplatnenie nároku štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia, o určenie vlastníctva, ak boli porušené ustanovenia všeobecne záväzného právneho predpisu, alebo ak to ustanovuje osobitný predpis.

Vstúpiť do začatého konania v sporoch, v ktorých ako jedna zo strán vystupuje štát, právnická osoba zriadená štátom, štátny podnik, právnická osoba s majetkovou účasťou štátu, obec alebo vyšší územný celok, alebo v sporoch o zodpovednosti za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci.

Pri dohľade na dodržiavaním zákonov a iných právne záväzných predpisov orgánov verejnej správy má prokurátor právo **preskúmať zákonnosť**:

všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných správnymi orgánmi,

interných správnych pravidiel vydaných orgánmi verejnej správy s cieľom zabezpečiť plnenie úloh v oblasti verejnej správy,

rozhodnutí v jednotlivých veciach v oblasti verejnej správy,

postupu orgánov verejnej správy pri vydávaní opatrení a rozhodnutí v oblasti verejnej správy.

Sudcovia

Organizácia

Súdni úradníci

Hlavný referent - asistent (382 KB)  (382 Kb) 

Súdny tajomník (295 KB)  (295 Kb) 

Vyšší súdny úradník (460 KB)  (460 Kb) 

Asistent sudcu najvyššieho súdu (291 KB)  (291 Kb) 

Právni zástupcovia

Právne databázy

Ďalšie informácie sa nachádzajú na [webovej stránke](#) Slovenskej advokátskej komory.

Právni zástupcovia / právni poradcovia

Právne databázy

Ďalšie informácie sa nachádzajú [webovej stránke](#) slovenského centra právnej pomoci.

Notári

Notár v Slovenskej republike musí mať ukončené **vysokoškolské právnické vzdelanie**.

Úlohou notára je vykonávať právnu prevenciu a vydávať overené úradné listiny.

Dohľad nad notármi má ministerstvo spravodlivosti.

Notár musí byť členom **Notárskej komory** Slovenskej republiky .

Právne databázy

Webová stránka komory notárov poskytuje podporu notárom len prostredníctvom intranetu. Prístup prostredníctvom URL je **bezplatný**, vyhľadávanie informácií je však obmedzené.

Databáza poskytuje prístup k:

verejným registrom,

zoznamu notárov (kontaktné informácie, jazykové zručnosti, úradné hodiny),

právnym predpisom.

Posledná aktualizácia: 27/02/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.